

ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Основою для становлення та розвитку відповідального ставлення до природи, формування екологічної культури молодших школярів є зміст навчальних предметів початкової школи, які несуть певну інформацію про життя природи, про взаємодію людини (суспільства) з природою, про її ціннісні властивості.

Ключові слова: екологічне виховання, початкова школа, урок, природознавство, діти.

The basis for the establishment and development of a responsible attitude to nature, formation of ecological culture of younger students is the content of elementary school subjects that carry specific information about living nature of the interaction of man (society) and nature of its valuable properties.

Keywords: environmental education, primary school, class, science, kids.

Гострота сучасних екологічних проблем висуває перед педагогічною теорією і шкільною практикою завдання виховання молодого покоління в дусі дбайливого, відповідального ставлення до природи, здатного вирішувати питання раціонального природокористування, захисту і відтворення природних багатств.

З метою поліпшення екологічної освіти підростаючого покоління в Україні була розроблена «Концепція безперервного екологічного виховання», (затверджена Рішенням Колегії МОН України № 13/6-19 від 20.12.01) в якій наголошується: «Необхідно забезпечити підготовку молодого покоління, яке зможе вивести Землю із стану глибокої екологічної кризи, в яку вона потрапила через незнання або ігнорування законів взаємовідношення суспільства й природи...».

У системі підготовки молодого покоління до раціонального природокористування, відповідального ставлення до природних ресурсів важливе місце належить початковій школі, яку можна розглядати як початковий щабель збагачення людини знаннями про природне і соціальне оточення, знайомства її з цілісною картиною світу і формування науково-обґрунтованого, морального і естетичного ставлення до світу.

Екологічне виховання – це систематична педагогічна діяльність, спрямована на розвиток в учнів екологічної культури. Основною метою екологічного виховання є: навчити дитину розвивати свої знання законів живої природи, розуміти сутність взаємовідносин живих організмів з навколишнім середовищем і формувати уміння управляти фізичним і психічним станом.

Основою для становлення та розвитку відповідального ставлення до природи, формування екологічної культури молодших школярів є зміст

навчальних предметів початкової школи, які несуть певну інформацію про життя природи, про взаємодію людини (суспільства) з природою, про її ціннісні властивості. Наприклад, зміст предметів гуманітарно-естетичного циклу (мова, літературне читання, музика, образотворче мистецтво) дозволяє збагачувати запас сенсорно-гармонійних вражень молодших школярів, сприяє розвитку його оціночних суджень, повноцінного спілкування з природою, грамотного поводження з нею. Загальновідомо, що твори мистецтва так само як і реальна природа в її різноманітних проявах фарб, форм, звуків, ароматів служить важливим засобом пізнання навколишнього світу, джерелом знань про природне оточення і морально-естетичних почуттів.

Провідні ідеї змісту екологічної освіти у початковій школі створюють основу для групування і розкриття як загальних, так і деяких окремих понять про взаємодію людини і природи. В міру вивчення тем про природу на уроках природознавства і читання поняття «природа» поступово збагачується, наповнюючись конкретним змістом: знанням про об'єкти і явища природи, природні спільноти і ландшафти. Слід зазначити, що для вивчення визначено досить широке коло найрізноманітніших об'єктів і явищ природи. Знання цих об'єктів і явищ дозволяє учням досить добре орієнтуватися в навколишньому світі і готує базу для вивчення основ наук у середніх і старших класах загальноосвітньої школи. До числа найважливіших понять, обов'язкових для екологічної освіти школярів, належить поняття людини як біосоціальної істоти, тісно пов'язаної із середовищем проживання, незважаючи на те що вона зуміла подолати повну залежність від несприятливих природних умов і явищ. При вивченні в початковій школі питань, пов'язаних з людиною, її здоров'ям, відпочинком і працею, учні підводяться до думки, що для її нормального життя потрібні сприятливі природні умови, які потрібно зберігати і множити.

Уроки трудового навчання сприяють розширенню знань учнів про практичне значення природних матеріалів в житті людини, різноманітність її трудової діяльності, про роль праці в житті людини і суспільства, сприяють формуванню умінь і навичок грамотного спілкування з об'єктами природи, економного використання природних ресурсів.

Зміст природознавства забезпечує природну основу розуміння молодшими школярами необхідності охорони природи, оскільки в цьому курсі особлива увага приділяється формуванню конкретних знань про живу природу.

Дітям молодшого шкільного віку властива унікальна єдність знань і переживань, які дозволяють формувати у них надійні основи відповідального ставлення до природи. Всі навчальні предмети початкової школи покликані робити власний внесок у формування екологічної відповідальності дітей: в учнів формуються якості активних творців, а не споживачів і руйнівників.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

*Савченко Наталія Олексіївна – вчитель-методист початкових класів
ЗОШ I ступеня №6 м. Переяслав-Хмельницького Київської області*